

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 18

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

6. maja 1971

Smo res ne-slovenci?

Pisec brošure Odsotnost slovenske državnosti v prevratu 1918 (Zrenja in uvidi II) je svojo tehtno razpravo sklenil s sodobnim pikrim želim: „Kdor hic et nunc bega enotno narodno voljo z zdeli jugoslovanskega federalizma ali konfederalizma, opravlja tlako za tujce. To so Slovenci vsi ne-slovenci.“ K temu zadnjemu stavku v razpravi je najprej potrebno nekaj besednega komentarja, da se razume v polnosti: hic (brošura je izšla v Buenos Airesu), se nanaša na naš tu, in nunc na sedanji čas 1971, **zdelo** pa pomeni po Pravopisu Slovenske akademije „začarana stvar, čar, prikazen, pošast, grdoba“. In še to: „ne-slovenec“ je pisan z malo začetnico, da se tako z zavestno proti slovničnim pravilom pokaže omalovaževanje prizadetega. Po tej sodbi so torej vsi, ki se iz kakršnega koli razloga opredeljujejo za federalizem ali konfederalizem ali obnovo kakršne koli Jugoslavije, že izločeni iz „enotne narodne volje“, delajo „tlako tujcu“, so torej Slovenci hlapci, in je njih vrednost kot Slovenca degradirana na „ne-slovenca“.

Po tej logiki so bili „ne-slovenci“ recimo dr. Kramer tedaj, ko je med vojno pristal na federativno Slovenijo; enako vse večinske demokratične stranke med vojno, ki so 3. maja 1944 razglasile „državo Slovenijo“ v federaciji z Jugoslavijo in po možnosti celo z Bolgarijo; enako ustvarjalci Slovenske formule itd.

Pa tudi vsi predhodniki od 1918. leta dalje, tako gotovo oba nosilca „odsotnosti slovenske državnosti v prevratu“ dr. J. E. Krek in dr. Korošec, ta še v punkcijah in prav do smrti; prav tako dr. Kulovec, ki je tik pred smrtjo želel, da bi čimprej dobili slovensko „samoupravo — slovensko banovino“. Vsi ti veliki Slovenci so predhodniki sedanjih „ne-slovencev“.

In prav tako naj bi bil morda „ne-slovenec“ Ivan Cankar, ki je politično bil pripadnik federacije vseh južno-slovanskih narodov, celo Bolgarov; prav tako Zupančič, ki ga lit. zgodovine štejejo za drugega „največjega slovenskega pesnika“, čeprav je bila njegova politična pot zelo zelo neprijetno vijugasta...

Včasih so padle pri nas tudi take besede kot: „Ni Slovenec, kdor ni katoličan.“ Celo Ivan Cankar se je približal tej apriorni dogmi: „Ker sem Slovenec, sem katoličan.“ Toda danes v času ekumenskega spoštovanja do drugih verstev, je ta apriornost minula. Ostala pa je v politiki. Tu se nekdo postavi za edinega sodnika o slovenstvu, in kdor ni enih političnih misli z njim, je obsojen za „ne-slovenca“.

Vprašam pa zdaj: Kdo od Slovencev ne bi pozdravil suverene države Slovenije? Mislim, da ga ni. Toda: ali je pametnejše z glavo skozi zid in jo razbiti ob dilemi: „Vse ali nič!“, ali pa vzpenjati se po lestvi od stopnice do stopnice in nekoč le priti na vrh? Vsi vemo, kaj je predsednik italijanske vlade pred kratkim izjavil! Da se Italija ni odpovedala aspiracijam po naši zemlji. Upanje Slovencev je Evropska Unija svobodnih suverenih narodov, to da de Gaulle je do zadnjega trdil, da Panevropa napravi samomor, če bi združevala narode, ne pa držav! In to mnenje še ni premagano, kot priča najbolj jasno sam tajnik Združenih narodov U Thant, ki je januarja 1970 rekel odločno kot tak, ki ima odločitev narodov v rokah: „Združeni narodi ne bodo nikoli pristali na odcepitev posameznih delov od federativno urejenih držav. Še manj pa kakšnih ljudstev nezveznih držav!“ To so realnosti „hic et nunc“. Vem, da je Pregelj napisal: „Hudič, hudič, hudič ti pravim, ker samo rajtasi!“ toda, kaj bi bilo, če bi politiki ne „rajtali“ s svinčnikom v rokah, kje so sile, od katerih zavisi naša usoda in kam se usmerjajo? V Hrvatski reviji je dr. Mate Meštrović, sin velikega umetnika, pred leti napisal tale napotek hrvatskim politikom, ki ga podajam po smislu: računajte najprej s svetovnim razpoloženjem, potem z ev-

NOVA PREVARA

Jugoslovanski diktatorski režim se vsa leta svojega gospodarjenja zaveda, kako važno je, da zaposli mišljenje ljudi in narodov z vedno novimi frazami, izumi in spremembami. Dolgo časa je bilo samoupravljanje tisti konjiček, na katerem je partija jahala in meglila pojme tako ljudem doma, kot zunanjemu svetu. Tudi zadnji kongres, ki je bil v Sarajevu 3. maja, je imel to nalogo. Dokazal pa je tudi, da režimovci sami ne vedo dobro, kaj in kako s samoupravo.

Sedaj se pa v Jugoslaviji že dalje časa splošno govori in piše o „bodočih“ ustavnih spremembah. Časopisje in druga informativna sredstva so preplavljena z raznimi podatki in debatami o tej temi. Vendar je tudi sedaj, kakor ob drugih prilikah, mogoče slišati le glasove komunistov. Le člani partije imajo pravico do besede.

Ustavne spremembe naj bi slonele na tem, da se dá enakopravnost vsem jugoslovanskim narodom in republikam. Kaj o tem mislijo doma? Navajamo tukaj nekaj primerov s te debate, zlasti, kako na položaj gledajo v Srbiji. Različne debate so bile v zadnjem času tudi v Srbiji v zvezi z načrtom spremembe ustave. Na seji Zbora narodov zvezne skupščine je poslanec Mihajlo Švabić med drugim dejal, da tako on, kakor tudi mnogi drugi ljudje v Srbiji niso več pod vtisom, da je Srbija najbolj odgovorna za Jugoslavijo. V srbskih političnih krogih te izjave niso sprejeli s simpatijami, čeprav je Mihajlo Švabić dejal, da govori samo v svojem imenu. Ta izjava namreč že sama po sebi govori, da je bilo v preteklosti drugače.

Med politično razpravo na nedavni III. konferenci ZK Srbije pa so pogosto navajali, da je zdaj čas, ko je treba zelo jasno in dobrosmerno poudariti, da Srbija nima nikakršnega „srbskega kompleksa“.

Govorniki pri raznih razpravah v Srbiji — kadar govorijo o federaciji — poudarjajo, da bi morali sprejeti načelo, naj bi sedanje ustavne spremembe prinesle dogovor o tem, kaj je skupno za vse narode v federaciji. O tem naj bi sprejeli učinkovite ukrepe brez glasovanja in brez morebitne pravice veta. Če bi tako stališe sprejeli kot odpor proti spremembam, kar ponekod zunaj Srbije tudi delajo, tedaj Srbija na tem ne bi vztrajala.

Predsednik republiške konference SZIL Srbija Drago Stamenković pa je poudarjal, da Srbija sprejema pravico veta, če takšna institucija ustreza tudi drugim v Jugoslaviji.

Univerzitetni docent dr. Aleksander Vacić pa je dejal, da je druga konferenca ZK Srbije pomenila konec identifikacije SR Srbije z zveznim centralizmom in dokončno odpravila tezo „o nekakšni posebni odgovornosti Srbije za nastanek, trajanje in posledice administrativnega centralizma“.

Tito pa je v svojem govoru 8. aprila v Bugojni poudarjal, da bo predsednikov mandat le eno leto in da bodo volili vsako leto predsednika iz druge

rojskim in nato z razpoloženjem doma, na kar vzkladite svojo politiko po teh znamenjih možnosti. In pri tej priliki je pokazal prav na Slovence, kako dosejajo s svojo politiko etap (ob zgledu Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dočim imajo Hrvati kljub vsaj petdesetletni hipernacionalistični borbi še vedno Jugoslovansko akademijo... v Zagrebu).

Politika je umetnost doseganja tega, kar je doseči mogoče. Nemški in svetovni strateg borbene znanosti gen. Clausewitz je napisal tale stavke: „Kdor zaradi nemogočega zamudi mogoče, je glupček!“ Ne citiram tega, da bi kogar koli žalil, ampak zaradi drastičnosti izražene politične taktike. Dr. Korošec je bil priznani mojster taktike, in prav hrvatski zgodopisec podobne odsotnosti hrvatske državne misli v „kobni godini 1918“. I. Degrel, se vprašuje: „Ali ni bil dr. Korošec s svojo taktiko bolj razborit kakor Hrvati?“

republike, tako da bodo vse republike enakopravne. Pohvalil je prebivalce Bosne in Hercegovine, da kljub trem narodnostim žive v mirnem sožitju in da naj bo Bosna in Hercegovina zgled za vso Jugoslavijo. Nato pa je prešel na problem Hrvatske in dejal: „Ne bi hotel govoriti samo o Bosni in Hercegovini. Vzemimo na primer SR Hrvatsko. Tam je poleg Hrvatov mnogo Srbov in pripadnikov drugih narodnostnih skupin. To je Hrvatska republika, toda narodne pravice vseh, ki v njej žive morajo biti enake — za Hrvate, za Srbe in za vse druge. Ne more biti, da bi to sedaj tam strlelo kot neka hegemonija, zato ker je Hrvatska. Vse narodnosti morajo imeti vse pravice in možnosti, da jih uresničujejo povsod, tja do komune. To je tisto, kar daje narodnemu vprašanju, ki je urejeno, čedalje bolj izrazito značilnost, tako da v prihodnje zares ne bo razlogov, da bi nas trli problemi mednarodnih odnosov.“

Malokdo v Jugoslaviji verjame, da bo kljub lepim besedam napovedana ustavna sprememba rešila bistvo vprašanja: odnos med narodi in republikami. Predobro vedo, da o tem ne bodo odločali ne narodi Jugoslavije, niti republike, ampak komunistična partija. V partiji pa predvsem tisti, ki v sedanjem stanju uživajo privilegije, in so se prilepili na oblast, katere ne bodo dali iz rok. Njim je na tem, da v Jugoslaviji ostane sedanje stanje, ker to zahtevajo njih osebne in partijske koristi. Kar se bo morda spremenilo v praksi, bo več ali manj pesek v oči.

Priznamo pa, da je na drugi strani vse to govorjenje o spremembi ustave in enakopravnosti narodov in republik kar posrečen propagandni šlager za zunanji svet, ki bo spet verjel komunističnim frazam in bo za eno prevaro bogatejši.

Svet noče verjeti, da komunistična partija ne bo dala iz rok vodstva države, ne narodom, ne republikam.

Zakaj tako?

S tem naslovom je poslal Jože Kalan iz Trčiča pismo bralcem v Ljubljansko „Delo“, kjer sprašuje, kako to, da se Kompas, ki naj bi bil slovenski potovalni urad, sramuje slovenskega jezika. Piše, da na Ljubelju ne dobi nobenega prispjeka, ki ga je izdal Kompas, v slovenskem jeziku, le v srbohrvaškem, kot da je to edini jezik, ki se govori v Jugoslaviji. Novejša izdaja je zelo lepa, čeprav ima besedilo v štirih jezikih, v slovenščini ga zaman iščeš.

Janez Slabe — nomen est omen — šef oddelka za propagando, je Kalanu odgovoril, da so prospekti namenjeni le srbsko-hrvaško, angleško, italijansko in nemško govorečim gostom! „Domorodcem ni treba propagirati domovine“, je zapisal Slabe, „saj bi jo morali poznati vsi do zadnjega kotička“.

Vsekakor slab odgovor šefa propagande slovenskega podjetja na upravičeno vprašanje.

Eno je oznanjanje gesel, dviganje zastav, a drugo je graditi mesta na danih tleh časa, tudi močvirnatih in razpokanih v teži dneva. To je odgovornost, kajti lahko izgubiš še to, kar imaš, in ob nepremišljeni stopnji ob robu zdrkneš v prepad. Festina lente — hic et nunc!

Postavljati se na stališče, da ima le določena skupina v zakupu „slovenstvo“ in legitimacijo za zastopanje „enotne volje naroda“, me nehoti spominja na l. 1941, ko se je tudi ena sama skupina razglasila za edinega predstavnika enotnosti narodne volje, vse druge pa imenovala „izdajalce naroda“. Podobno sedaj: kdor stopa z ljubeznijo do naroda po drugačni politični poti prav tako k večji suverenosti naroda in k čim večjemu poročstvu za njegovo ozemlje, je zdaj dobil podobno etiketo „ne-slovenca“ (pisano z malo začetnico), ki pa je prav tako krivična in žaljiva.

El mal de América latina

El economista argentino Raul Prebisch dijo que la crítica situación económica que afronta América Latina tiene como causa principal la enorme diferencia que existe entre las clases altas “y la enorme masa rezagada”. En un discurso pronunciado ante los delegados de la CEPAL (Comisión Económica para la América Latina), que están reunidos en Santiago, Chile, aseveró que la región “está pasando por una crisis profunda en su desarrollo económico y social. Es la crisis de un sistema que está demostrando su insuficiencia dinámica”.

Prebisch, ex-secretario ejecutivo de la CEPAL, y ex-secretario de la Organización de las Naciones Unidas para el Comercio y el Desarrollo dijo que la única forma que tiene América latina de resolver el problema de la diferencia entre clases, es realizar “un enorme esfuerzo de capitalización”.

Declaró que la economía continental no ha progresado de acuerdo con las necesidades, y que no ha sido capaz de crear las suficientes posibilidades de trabajo, lo cual ha determinado, por ejemplo, “el dramático proceso de la migración campesina a las ciudades”.

Finalmente declaró Prebisch: “No es posible aceptar esa gran discriminación que se ve cada vez más en América Latina.”

Bolezen latinske Amerike

Argentinski ekonomist Raul Prebisch je dejal o kritični ekonomski situaciji latinske Amerike, da jo povzroča vglavnem ogromna razlika med višjo družbo in „ogromno zaostalo maso“. V nagovoru na delegate Ekonomske komisije za latinsko Ameriko (CEPAL), ki so se zbrali v Santiagu v Čilu, je dejal, da ta del sveta „preživlja težko krizo v svojem ekonomskem in socialnem razvoju. To je kriza sistema, ki dokazuje svojo dinamično nemoč“.

Prebisch, bivši glavni tajnik Cepala, in bivši tajnik Organizacije Združenih narodov za trgovino in razvoj je tudi dejal, da je edini način, s katerim lahko latinska Amerika reši ta problem razlike med razredi, ta, da ostvari „ogromen napor za kapitalizacijo“.

Izjavil je, da ekonomija tega dela sveta ni napredovala v soglasju s potrebami in da ni bilo zmožna ustvariti dovolj možnosti za delo, kar je povzročilo med drugim „dramatičen proces kmečkega preseljevanja v mesta“.

Na koncu je še dejal Prebisch: „Ne moremo sprejeti to veliko razločevanje, ki se opaža vsak dan bolj v Latinski Ameriki.“

Kaj pišejo

O popisovanju in obisku

Uredništvo je v zadnjem času spet dobilo več poročil o razmerah doma. Našim bralcem v vednost delno ponatiskujemo eno takih poročil. Poročevalec iz razumljivih razlogov kraje in osebe označuje le z začetno črko.

„Že dolgo je tega, kar si me naprosil, da Ti nadrobim kaj novic od doma. Čakal sem priliko, da sem šel po opravkih v Trst in Ti od tu pošiljam to pisanje. Še vedno se namreč nismo ne jaz ne drugi iznebili strahu pred cenzuro, dasi je meja na stečaj odprta, zlasti v Italijo.“

Popis prebivalstva pri nas je združen s popisom stanovanj in sploh imovine, kakor je bil pri vas v Argentini in drugje po svetu v letošnjem letu. Razlika je le v tem, da se sedaj mnogi bojijo, da jim bodo spet okrnili „življenjski prostor“ na komunistični minimum, kakor so ga bili določili takoj po vojni in ga nasproti svojim nasprotnikom dosledno izpeljali. V zmešnjavi, ki vlada pri nas, je partijska kontrola marsikje popustila, ali pa je dejansko ni. Črnihi zidav je bilo nič koliko, ker so pri njih služili tudi partijski funkcionarji. Partiji si bodo seveda ohranili svoje rezidence, drugi pa čakajo, kaj in kako bo.

Dinar drsi navzdol z vedno večjo raglico. Kaže, da nimamo gospodarskih in finančnih strokovnjakov, kljub tolikim partijskim in nepartijskim šolam, tečajem itd. Samoupravljanje nikakor ne gre vstric s financami in ekonomijo. Mnoga tujja evropska in ameriška podjetja sicer vlagajo svoj kapital v graditve naših tovarn, toda gre pri tem za razmah njihovih financ, ne naših. Nekateri „nacionalisti“ tu godrnjajo, da režim prodaja državo, drugi pa jim odgovarjajo, da bi tudi mi tako delali, — namreč vlagali svoj kapital v tujino, če bi ga imeli. Načelo svobodne trgovine je pojmovano na različnih straneh različno.

Pred nekaj dnevi sem se srečal z G., ki je bil tu na obisku iz Argentine. Pritrdil sem mu, ko se je zgražal, kakšen vtis je nanj napravila naša mladina. Pojasnil sem mu, da je to mladina, ki jo je on videl na ulici, dasi je na žalost res, da je to večina. Dejal mi je, da je bil na več krajih na obiskih in je ugotovil, da se skoro vedno pogovor med mladino, zasluče končno na seks. Ob opazki, ali nimajo kaj pametnejšega za razgovor, je žel posmeh. Tu

di mu ni šlo v glavo, da mladina toliko pije, pa je res tako. Poleg seksa so ji usta polna kletvin, laških in drugih. Vesel pa je bil mladine, ki jo je videl in poslušal na enem od sestankov v župnišču v K. Ta del mladine pe upanje nas vseh.

Partija ostaja na krmilu države, tu in tam se spušča tudi v podrobnosti. Tak primer se je pripetil v tovarni v L. Delavcem odn. njihovemu tovarniškemu svetu se je posrečilo spraviti na direktorsko mesto H—ja, ki je naš človek. Partiji v tovarni so ga tolerirali, ker je res zmožen mož in se je podjetje pod njegovim vodstvom resnično razmahnilo, delavcem v prid. Toda, kakor povsod, se je tudi tu našel partijski prenapetost, ki je sporočil v Ljubljano, da je H. direktor podjetja. Iz Ljubljane je prišel „slučajno“ na obisk v tovarno „tovariš“ K. in se mirno vrnil v Ljubljano. Ni minil dober teden dni, ko so gotovi partiji v tovarni začeli gonjo proti direktorju H., ker da nepartijec ne sme sedeti na direktorskem mestu.

O Titovem obisku v Vatikanu je „Delo“ pisalo pod velikim naslovom in na prvi strani objavilo fotografijo Pavla VI., ko se rokuje s Titom. Seveda je fotografijo objavilo na prvi strani zaradi Tita in ne zaradi papeža. Titova slika je vedno objavljena na prvi strani, pa naj se rokuje s komer koli in kjer koli. Mnoge naše ljudi je Titov sprejem v Vatikanu močno čustveno prizadel, kar je razumljivo. Krščanskih načel nam zadeva ni zamajala, partijski masi pa se je to zgodilo. Vedo, da cilj posvečene sredstva, vendar je nekatere prav žalostno poslušati, kako se ne znajo izogniti pikremu zbadanju naših ljudi, kako se je Tito po kapitalistično oblekel v frak in cilindar in se klanjal v Vatikanu.

Tista smešnica o razbojniku pri spovedi kroži po Sloveniji. Razbojnik je Tito, spovednik pa Pavel VI. Tito se spoveduje: „Svoje nasprotnike sem pobil, partijcem pa življenje rešil — pa se zgliha. Svojim nasprotnikom sem pobral imovino; partijcem sem jo pa razdelil — pa se zgliha. S Stalinom sem se sprl, a Ameriko pa pobotal — pa se zgliha. Vero sem preganjal, nevero pa širil — pa se zgliha.“ Spovednik Pavel VI. pa mu da napotek: „Bog te je dal, vrag te bo pa vzel — pa se zgliha.“

ŠEST ODSOTNIH V PEKINGU

MAOCETUNGOVA ČISTKA V PARTIJI

Letošnje prvomajske proslave so potekle v svetu večinoma brez incidentov, tako v svobodnih kakor v komunističnih prestolnicah. Zanimanje sta vzbudili le proslavi v Vzhodnem Berlinu in v Pekingu.

V Vzhodnem Berlinu je bila prvomajska proslava zanimiva zato, ker sta med parado trčila dva velika tanka in se je navzoča množica zabavala ob prizoru.

V Pekingu pa je časniki zanimala predvsem vladna tribuna na paradi, ker se je že dalj časa šušljalo, da več kitajskih komunističnih veljakov že ne odloča več o usodi države. Res so mogli nekaj minut pred začetkom parade, ko se je kitajsko komunistično vodstvo razvrstilo na tribuni, ugotoviti, da manjka šest članov kitajskega politbiroja.

Po mnenju opazovalcev kitajskega komunističnega razvoja so se v vrhovih stranke pojavili resni spori med posameznimi člani politbiroja in je Maoecung že izpeljal čistko.

Uradna kitajska agencija Nova Kitajska je objavila celoten seznam na tribuni prisotnih kitajskih komunističnih veljakov, istočasno pa tudi imena odsotnih.

Najvažnejši med odsotnimi je bil Čen Po-Ta, ki je vodil partijsko skupino, katera je kontrolirala tkim. kitajsko kulturno revolucijo v letih 1966 do 1969. Ta partijska skupina je izvedla čistko Maoecungovih nasprotnikov.

Kitajska tiskovna agencija je objavila, da je treba odsotnost nekaterih članov politbiroja „pripisati dejstvu, da so imeli druge obveznosti ali pa so bolni.“ Toda poznavalci kitajskega komunizma ugotavljajo, da se uradno o Čenu ni v Pekingu govorilo že od 1. avgusta lanskega leta. Čen je bil padel pri Maoecungu v nemilost na eni izmed lanskih sej centralnega komiteja kitajske kom. partije.

Drugi člani politbiroja, ki se niso udeležili prvomajske proslave, pa so bili: Kang-šen, Hsien Tu-čin, Liu Po-čeng, Hsu Šin-ju in Čen Lsi-lien.

O Kangu, kitajskem komunističnem teoretiku in članu skupine za izvajanje čistk kulturne revolucije, že ni uradnega glasu od 13. novembra lanskega leta, ko so ga zadnjikrat videli v spremstvu Maoecunga na sestanku s pakistanskim predsednikom Anga Kanom.

Kangova žena Čao Ji-ju pa se je udeležila prvomajske proslave, kar naj bi pomenilo, da je Kang v resnici bolan ali pa se pripravlja za 4. kongres kitajske KP.

Šef kitajske tajne policije Hsien Tu-čin se je zadnjikrat pojavil v javnosti 19. marca lanskega leta, ko je v Peking pribežal odstavljeni kamboški princ Narodom Sihaniuk. Hsien je bil tudi predsednik tkim. pekinškega revolucionarnega komiteja, ki ga je kitajska KP organizirala med kulturno čistko v nadomestilo za občinski svet, ki so ga med čistko maoisti razpustili.

Nekateri opazovalci kitajskega političnega razvoja razloge za spore znotraj kitajske KP pripisujejo tudi Nixonovi ping-pong diplomaciji, ker da se del članov politbiroja zavzema za ureditev odnosov z ZDA, drugi del pa ostaja na tkim. trdi liniji ne samo nasproti Moskvi temveč tudi do Washingtona.

Tudi v ZDA so se začeli pojavljati prvi svarilni glasovi v amerškem kongresu o nezanesljivosti kitajskega zadržanja do Amerike in svobodnega sveta. „Mislim, da bi bilo zelo neupravičeno misliti, da kitajsko vabilo ameriški ping-pong ekipi predstavlja željo Maoecungove vlade, da bi nam pomagala končati vojno v Vietnamu,“ je izjavil član ameriške senatne zunanjepolitične komisije, republikanski senator Jacob Javits.

Preveč aplavzov

Ker je moskovska „Zdravniška revija“ objavila preveč „aplavzov“, je bil M. B. Stojanov odstavljen z direktorskega položaja v uredništvu revije. Revija je organ sovjetskega ministrstva za javno zdravje in Centralnega komiteja medicinskih delavcev.

V poročilu o nedavnem zasedanju 24. kongresa sovjetske partije v Moskvi, na katerem je imel glavni govor tajnik stranke Leonid Brežnjev, je Stojanov naročil stavec, da morajo za vsakim imenom komunističnih veljakov ali za naštevanjem posameznih komunističnih delegacij v oklepaju postaviti tudi besedo „aplavz“, kakor se je to dogajalo v kongresni dvorani.

Brežnjev je v svojem govoru poleg drugih omenjal tudi mnoge ubite ali umrle komunistične veljake, med njimi npr. Che Guevaro in vietnamskega Ho-čiminha. Stavci so tudi za temi imeni avtomatično stavili besedo „aplavz“.

V naslednji številki „Zdravniške revije“ že ni bilo več Stojanovega imena, prav tako ne imen ostalih urednikov. Namesto njih je bilo natisnjeno: uredniški odbor.

Mednarodni teden

V Parizu so imeli pretekli teden že 111. sestanek med Amerikanci in Severnimi Vietnamci, na katerem so govorili o „miru v Vietnamu“. Na tem sestanku je severnovietnamski delegat Thuy rahlo zahteval, naj Amerikanci povedo „datum svojega odhoda iz Vietnama.“ Ameriška delegacija je odgovorila, da datuma ne more povedati. Tako je spet ostalo vse pri starem — za ameriške in severnovietnamske delegate.

Toda ne za Washington in Peking in Moskvo. Gre namreč za to, da bi v zahodnih prestolnicah, predvsem v Washingtonu — pa tudi v Moskvi, čim hitreje ugotovili, kaj misli Kitajska s svojim „odprtjem“ na Zahod, ko je dovolila vstop ameriškim ping-pong igralcem. Washington že premišljuje o novi delitvi vplivnih področij na tihomorskem področju, ozirajoč se na Japonsko, ki bo zahtevala svoj — levji? — delež. Čeprav ne vojaški, je Japonska najmočnejši gospodarski faktor v Aziji. Tega se zavedajo tudi v Pekingu.

Washington se je odločil, da se bo v bodoče izogibal direktnih zapletov v lokalne vojne, kjer koli na svetu, v globalno pa bo posegel le, če bosta to storili edini velesili, ki trenutno to moreta storiti: ZSSR in Kitajska. V spopadu med obema, kam se bo nagnil Washington? V Pentagonu se na hodnikih slišijo glasovi, da ZDA ne bodo smele ponoviti napake iz druge svetovne vojne, temveč čakati, da se velika do skrajnosti med seboj oslabita, po starem rimskem načelu: divide et impera.

Ker gre Moskvi v sedanjem trenutku kitajske negotovitosti za to, da si čim bolj zavaruje svoje evropske meje, so pretekli teden opazovalci napovedovali nove sovjetske korake za vsaj delno rešitev berlinskega problema. Kot prva žrtev te politike je že bil vzhodnonemški partijski veljak Ulbricht, ki je minuli ponedeljek odstopil. Opozicijo vzhodnonemškega komunizma svojim načrtom je Moskva začela lomiti v vrhovih svojih nemških satrapov.

Konflikt v Vietnamu in v ostali Indokini ni edini problem za omenjene tri velesile — in za ostali svet. Bližnji vzhod ostaja sod smoodnika. Sueški prekop ostaja zaprt, ker ga Egipt zavzema popolnoma zase, Izrael pa namestiva ostati lastnik vzhodnega brega prekopa. Izrael sueškega prekopa za svojo ekonomijo ne potrebuje, Egiptu je krvavo potreben, prav tako Moskvi. Toda prav zato Izrael ne izpusti iz rok vzhodnega brega prekopa. Po tem pozorišču se sedaj spreha Nixonov zu-

Kdor pridobiva razumnost, ljubi svoje življenje, kdor pazi na pamet, najde srečo.

Sveto pismo, Knjiga pregovorov, 19, 8.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

OB GOVORU IN MIMO GOVORA

Na soboto 1. maja, je imel predsednik države, general Lanusse v cordskem mestu Río Cuarto slavnosten nagovor na ves narod. Kot je bilo pričakovano, je v njem označil (sicer v zelo grobih orisih) bodoče delo vlade. Zlasti je poudaril to, da oborožene sile ne odstopajo od svojega revolucionarnega znanja in ne pripravljajo umika iz političnega življenja. Nasprotno, pripravljajo se za odločilen sunek, za dokončno izvedbo revolucionarnih ciljev. Poudaril je namen in program, kakor je bil napovedan že ob nastopu revolucije leta 1966, da se utrdi red v državi, pripravi temelje za gospodarski polet itd.

Iz govora je razvidno tudi nekaj glavnih točk, za preokret gospodarske politike. Sem spadajo ukrepi kot nov davčni sistem za pospešitev produkcije in izvoza, zakonske reforme za olajšanje zunanjih investicij, norme za podporo narodne industrije, pospešena kreditna politika itd. Med konkretnimi ukrepi se šteje tudi jederna centrala v provinci Córdoba in razvoj industrije časopisnega papirja.

Kar se politike tiče, je predsednik poudaril, da vlada teži k resničnemu narodnemu sožitju. Nima pa v tem ne volilnih, ne kakih drugih skritih namenov. S tem se je seveda nanašal na vladne pogovore s peronisti. Preden je general Lanusse odletel v Córdoba, so se namreč vrnili iz Madrida peronistični delegati (Paladino, glavni tajnik CGT Rucci in drugi). Prinesli so Peronovo dovoljenje za razgovore z vlado. In res so že takoj prejšnji teden predstavniki raznih peronističnih skupin sestali se z notranjim ministrom dr. Mor Roigom. Politični flirt s peronisti so nekateri sprejeli radostno, drugi pa nasprotno. Celotno časopisje (zlasti revialno) ga je obsodilo kot „izdajstvo“.

nanji minister Rogers, kateremu je egiptski predsednik Sadat priredil še posebno dobrodošlico z odstavitvijo vladnega podpredsednika Sabrija, glavnega zagovornika egiptskega sodelovanja z Moskvo. V Kremlju je ta novica neprijetno odjeknila, čeprav v Kairu trdijo, da je bil Sabri odstavljen le zato, ker je nasprotoval novi zvezi Egipta s Širijo in Libijo.

Vendar tudi širok politični razgovor ni pomiril države. Vsaj nekaterih skupin ne. Tako so prevratni komandosi v četrtek 29. napadli vojaški tovarnjak, ubili poročnika spremne straže in pokradli večje število orožja in municije. Izginili so neznano kam. Vendar varnostni organi upajo, da bodo udar kmalu razjasnili. Humoristi so seveda povedali, da je vlada pač pozabila teroriste povabiti na razgovore. Morda bi pomagalo...

Province so še vedno na dnevnem redu. Vladni napovedi, da jim bo dala večjo avtonomijo, je sledilo imenovanje dr. Gomeza Centruona za sanjuanskega guvernerja. To je že tretje njegovo mesto v vladi argentinske revolucije. Imel je že razne funkcije pod generalom Onganem, pod gen. Levingstonom in pač tudi sedaj. Po poklicu je geolog. Ima tudi brata generala.

Spričo tolikih in tako zanimivih dogodkov, kot jih lahko trenutno zasledimo v argentinskem življenju, more biti seveda javnost dobro poučena. Zato sta v kratkem času izšla dva nova dnevnika: „El Cronista“ (ki je varianta „Cronista Comercial“), in pa „La Opinión“, ki jo izdaja bivši lastnik revije „Primera Plana“, Adolf Timmerman. Izšla pa je tudi nova revija — štiri-najstnevnik „El Burgés“, ideja za katero je vzeta po italijanski reviji „Il borghese“. Branja je sedaj za vse okuse.

SPOROČILO NAROČNIKOM

Zaradi gremialnega konflikta poštinih nameščencev, je pošta v Argentini zadnje tedne delovala zelo slabo. Po poročilih časopisja se je v tem času nakopičilo nad 7 milijonov poštinskih komadov. Verjetno se bo del tega, zlasti iz navadne pošte in tiskovin, tudi izgubil. Uprava Svobodne Slovenije je kljub nastalemu položaju list redno pošiljala vsem naročnikom, ki ga prejema po pošti. Verjetno pa so ga prejeli z zamudo. Položaj na pošti je sedaj urenjen. Zato prosimo naročnike, ki bi v doglednem času ne prejeli vseh zaoznanjih števil, naj nam to sporočijo, da jim izgubljene izvide naknadno pošljemo.

Uprava

ZENA IN NJEN SVET

Anica Kraljeva

Vzgoja naših otrok

IZ PREDAVANJA PRI „ŽENSKI ZVEZI“ 29. aprila 1971

Zadnje čase se naše življenje polni z velikimi skrbmi. Tolažimo se, da je pač taka doba, da je ves svet v nemiru in v negotovem stanju.

To je klavrna tolažba, kajti skrb, ki nam jih povzroča naše okolje, skrbi, ki izvirajo iz nas samih jim moramo posvečati največjo pozornost. Napake in neprijetnosti zdravimo le če se z njimi poprimemo z resnično željo jih reševati.

Za tako ravnanja je pa potrebna odkritosrčnost, jasnost in pogum, predvsem pa velika ljubezen za predmet in cilj naših želja.

Srce naše skupnosti je družina, slovenska družina, njena srčika so pa starši, posebno mati, ki je spričo sedanjih razmer, zares prava čuvarica družine, ki mora največkrat pred otroci nadomeščati tudi očeta.

To bi bilo tudi v preteklih, bolj normalnih časih težko breme. Kaj pa naj rečemo danes, ko prihaja v družine nov duh, ki ga otroci prinašajo iz šole, ceste, včasih celo iz cerkve. Zdi se kakor bi razburkan valovi novega duha butali ob stene še tako lepega in srečnega doma in ogrožali njegov mir.

Zato oni težak občutek naših mater, da je čuječnost nad otrokom mnogo težja tudi zato ker so mu dolžne slediti tudi v njegov svet izven doma, ki je njej vsaj deloma tuj. Otrok to kmalu začuti in ko se sam po naravni poti užiavlja v novo življenje z bridkostjo občuti, da mu starši na tej poti

ne sledijo. V njegovi notranjosti nastaja zmeda, v sebi nosi dva svetova a enega pred starši zataji in o njem molči.

Na to vprašanje kaže pomisliti še preden gre otrok v šolo. Dolžnost staršev je otroka z zanimanjem in skrbjo spremljati v njegovo novo življenje, se z njim o tem veliko pogovarjati. Le tako ga bomo razumeli in kar je že važnejše, na pravi način poskrbeli, da se naše družinsko življenje v bistvu nič ne spremeni. Kmalu bo otrok razumel in spoštoval vse kar je našega, zaživel doma kakor ga starši in vsa družina navadijo. Posebno važno je, da ohranimo doma naš jezik, navade, praznovanja. Važna je ljubezen, ki vse povezuje in osreči. Ta naloga ni lahka. Zmorejo jo lepo izpeljati starši, ki se potrudijo biti pravični in prevzeti v resnični ljubezni do svojega otroka.

Pot je težka, za pravilno ravnanje ni receptov.

Čuječnost staršev ni nikoli prevelika. Čuvati nad otrokom pomeni mu posredovati mnogo lepega v pogovorih, v pesmih in povesticah. Krščanske resnice se že v prvih letih življenja polagajo v odprta srca. To najbolj drži tudi za poznejše čase.

Velikega pomena so otroške igrice. Najboljše so one preproste, katere otrok sam spreminja in uveljavlja svojo fantazijo in borbenost.

Ko sedi otrok pred T. V. pomislimo, da nas aparat takrat nadomešča. Mnogo navideznih nedolžnih iger posebno v prvih stikih z novimi prijatelji v šolah, lahko odprejo vrata kvarnemu

vplivu na duševno življenje otroka. Prof. Trstenjak piše o podobicah športnih junakov posebno pa slik kinogralov ki jih otroci z navdušenjem zbirajo, sledeč: „Otrok zaradi svoje nežne otroške duše, kjer še mišljenje ne deluje v polni meri in vsi nagoni, posebno spolni še spijo, nikakor ne more „izrabiti“ vsebine teh podob.“ A vendar dostavi: „Reči moram pa, da bi Freud, začetnik globinske psihologije na kateri danes sloni domala vsa vzgojna psihologija in poznavanje otroške duše, proti takim podobicam v rokah otrok nastopil, ker bi videl v tem podzavestno in drobno poseganje v nemočen razvoj spolnega nagona pri otroku.“

Težka vzgojiljivost otroka izhaja skoro vedno iz medsebojnih družinskih odnosov. Preden obsodimo nemirnega in sitnega otroka, je pravično da najprej preštudiramo sebe in moza in vse ostale družinske člane. Predvsem je važna povezava staršev, da sta povezana v ljubezni, da se spoštujeta in enako učita.

Ne pozabimo, da je vzgoja otroka dragocenejša, kakor vse druge dobrine tega bleščavega sveta. Čuječnost staršev nad otroci mora segati daleč preko hišnega praga.

Strogi ali popustljivi starši?

V Milanu je žurnalst stopil med gručo hipijev in se z njimi pogovarjal. Mladi dečko mu je rekel, da se mnogo bolje počuti med temi prijatelji kakor doma. „Ali te je oče kdaj pretepel?“ „Oče?“ se je fant žalostno nasmehnil, „nikoli ni z menoj govoril. Ni videl me ni, ko je prišel domov. Če bi me pretepel,“ je resno rekel, „ne bi bil zdaj tukaj, ker bi vedel, da se zame zanima.“

Ta begajoča mladina marsikomu more vznemirjati vest. Staršem očitajo pohlep po bogastvu, plitkost življenja in veliko sebičnost. Otroci so jim odveč,

dajo jim, kar si poželijo, le da imajo mir pred njimi.

Oče, ki ceni bogastvo nad duševne vrednote, ne more biti svojemu sinu vzor. Prav tako mati plehka lepota ne more biti hčerki vodnica v globoko življenje.

Ne samo sedanjost in naša bližnja bodočnost potrebujeta krepkih odločnih ljudi, jasnih in poštenih nazorov. Vedno je bilo tako. Vedno so duhovni orjaki oral brazde človekovega vzpona. Ko je duhovna sila narodov upadala, se je izkazalo, da je le nova duhovna sila, ne bogastvo in udobje, popeljala ljudi višje, da so zopet vstali očisti in začeli znova (T. B.).

Tudi naš čas se pogreza v duhovno revščino. Zato svet potrebuje junakov, ki bodo človeštvo reševali. Trdno upamo, da bodo tudi v naših preizkušanih družinah zrastle nesebični z božjim duhom prežeti junaki, da bomo po njih tudi kot Slovenci pripomogli k vstajenju.

Junaške lastnosti se gradijo v tihem družinskem krogu in tajni globini človeškega srca.

Ni junakov brez žrtev, njihova rast zahteva dnevne odpovedi in premaganja.

In kako težko je biti junak, ko si prepoln želja in hrepenenj!

Seveda morajo starši pomagati, da stoji otroku ob strani, posebno ko pridejo za njega huda leta, ko si želi v svobodo s prijatelji, ko bi se rad otresel družinskih vezi.

In prav ta leta so za starše težka.

Najhujše vprašanje je za marsikatera, kdaj in kam smemo otroku odločno prepovedati in zahtevati od njega pokorščino. V evropski reviji berem: „Morda bo iz te zmedene mladine ostalo veliko zdravega in dobrega. Morda

mladi vagabundi celo slutijo in vidijo bolje kakor mi. Ali ta misel, čeprav ima lahko v sebi veliko resnice, nas ne sme zapeljati, da bi opustili svojo sedanjo dolžnost do otrok.

Njihova nestrpnost ne sme omehčati in ne opravičiti naše šibko ravnanje do njih.

Moramo najti v sebi moč, da pravčasno izrečemo svoj: Ne!

Oblast pride od zgoraj. Začenši z Bogom, ki je absolutni gospodar človeka. Čeprav nam je dal prosto voljo, nam je dal tudi zapovedi. Tudi Cerkev, čeprav odpira vrata človeštvu, odpušča prestopke, vendar si pridržuje oblast, da obsodi posameznika.

Države, vzemimo poštene države, ki ščitijo dobrobit svojih državljanov, imajo v zakoniku tudi prepovedi in kazni za razne prestopke.

Očetova oblast izvira iz božje. Ko je pravična, je v službi dobrega. Sveto pismo, ki je skozi stoletja človeku kazipot nam o očetovi oblasti večkrat govori.

(Sirahova knjiga)

Tako pravi:

Kdor svojega sina pomehkuži, si mora lastne rane obvezovati.

Neukročen konj postane trmast in razuzdan sin postane predrzen. Ne dajaj mu prostosti v mladosti in ne spregleduj njegovih pogreškov.

Pripogibaj mu tilnik v mladosti, da ne bo trdovraten in nepokoren.

Strahuj svojega sina in se trudi z njim, da se ne bo spotikal nad njegovo

nedostojnostjo. Mislim, da je s tem dana oblast staršem in celo dolžnost, da svoje otroke z zahtevano pokorščino pravčasno rešijo pogube.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA. — Na ljubljanski univerzi je bil 8. aprila končan kongres evropskih znanstvenikov balistokardiografije (preučevanje tresljajev, ki jih prenaša srčni utrip v ožilje). Udeleženci iz 20 držav so si po znanstvenem delu ogledali v nekaj dnevih

BREŽICE. — Brežiški vajenci so povedali, da so nagrade vajencev pogosto le papirnati predpis, da je delavnik daljši kot predpisanih sedem ur, da ne opravljajo vedno dela, ki spada v stroko ter da je vajencev v brežiški občini sploh — preveč, predvsem v trgovini.

PIRAN. — V tem slikovitem jadranskem mestecu so se 3. aprila slovenski umetnostni rastavatorji zbrali na ustanovnem običnem zboru slovenskega restavratskega društva; za predsednika so izvolili Staneta Bernika. Na zborovanju so tudi sprejeli program o svojem nadaljnjem delu, kjer so nakazali potrebo po učinkovitem spomeniškem varstvu ter nujnost vzgojiti čim več ljudi z ustrezno izobrazbo za to važno stroko.

RADENCI. — Sedanja radenska gostinska šola obiskuje 200 učencev, a prostore ima premajhne in tudi neprimerne. Po večletnem odlaganju so pričeli z deli za novo poslopje te šole, ki bo dokončana za šolsko leto 1972-3, prostora pa bo za 400 dijakov.

TOLMIN. — Ljubljanski jamarji so si zadali težko nalogo, odkriti nadaljevanje Pološke jame nad Tolminom. To jama so pokrili in raziskali v dolžini 700 metrov leta 1924 člani planinskega kluba „Krpelj“, temeljiteje pa so jo začeli raziskovati idrijski jamarji leta 1964. Ljubljanski jamarji so bili letos aprila v jami kar tri dni, raziskali so jama v dolžini 9,4 km z višinsko razliko 514 m, kar je nov višinski jamski rekord v Sloveniji in Jugoslaviji. Ženkana jama na Hrvaškem, ki so jo leta 1969 raziskali prav tako ljubljanski jamarji in je imela dosedaj jugoslovanski višinski rekord, ima samo 361 m višinske razlike. Pološka jama še ni v celoti raziskana in si jamarji obetajo še precej dela. (Najgloblja jama na svetu, kar jih je doslej odkritih, je Gouffre Pierre Saint Martin v Pirenejskih s 1300 m višinske razlike.)

IDRIJA. — V tem mestu so imeli „okroglo mizo“ o izkušnjah pri delu s tujimi partnerji, ki so vložili svoj kapital v najvišjem možnem odstotku 49:51. Predstavniki podjetij so poudarili, da s prihodom tujega kapitala ni oslabilo ali onemogočeno samoupravljanje, ker pač tuje partnerje zanima le ekonomski učinek vlaganja. (Pa so ver-

jetno tuji partnerji o ekonomskem učinku le bolj malo prepričani, saj je bilo v treh letih po sprejetju zakona v vsej Jugoslaviji sklenjenih le 27 pogodb, in od tega največ s slovenskimi podjetji.) Med vzroki za tako majhno številko so navedli tudi „pretogo jugoslovansko zakonodajo, dvojno obdavčanje in pomanjkanje carinskih olajšav“.

LJUBLJANA. — Slovenske pošte, ki jih je 593, so na evropski ravni, okrepile so dostavno službo, tako da prejemnik dobi pismo ali pošiljko že v istem dnevu, ko pride le-ta na poštni urad. Niso pa v Sloveniji na evropski ravni glede telefonskih naročnikov: Na 100 prebivalcev pride le 6,2 telefona, medtem ko je evropski povpreček 15. Zato bodo skušali doseči izboljšanje, ko naj bi leta 1975 bilo 12 telefonov na 100 prebivalcev. Seveda evropski povpreček tedaj ne bo več 15 telefonov.

NOVO MESTO. — Dela pri povečavi novomeške bolnišnice tečejo po načrtu; pravijo, da bo objekt dograjen do konca oktobra. Gradnja bo veljala 11 milijonov dinarjev, od katerih jih je zagotovljenih okoli oseb, ostanek pa bo bolnica prejela iz sklada za zavarovanje delavcev.

MURSKA SOBOTA. — Na Pomurski turistični zvezi so sprejeli sklep, da bodo v sodelovanju z ljubitelji živali naredili vse za ohranitev štokelj in njihovih vse bolj redkih domovov na Pomurju. Štoklje vse bolj izginjajo iz Pomurja, ker se kmečke domačije umikajo novim hišam, z njimi pa kopnijo dimniki z velikimi gnezdami, ki so jih predniki skrbno varovali, saj je pomnila naselitev štoklje za domačijo znamenje sreče in blagostanja. Leta 1965 so našli še 611 gnezd v Pomurju, sedaj jih je skoraj za polovico manj.

Umrli so od 3. do 5. aprila:

LJUBLJANA. — Dr. Tone Ravnikar, zdravnik, Frančiška Premk, vdova, Justina Kralj r. Kralj, Josipina Zor (87), Ivanka Hribnik r. Kodra, Evgen Legat, žel. strojevodja v p., Alojzij Oražem, Jože Vrhovc, žel. up., Marija Vrhovc, Marija Škof r. Zadnikar (84), up. tob. tov., Frančiška Lavrič r. Dolžan.

RAZNI KRAJI. — Ana Kristan r. Pogačnik, Ljubno pri Podnartu, Rudolf Stare, up. Domžale, Angela Batis r. Končar, Kranj, Jože Sikyta, bivši solist mariborske opere, Marica Zwoelf, Matenja vas, Angela Perčič, uč. v p., Kranj, Marija Nunčič r. Orač, Celje, Ivanka Tavčar r. Lukan (69), Vavta vas, Jože Palčič, up. (68), Borovnica, Ivan Tolar, Gor. Straža, Franc Piršič, Litija, Alojz Hrstar, up. Kamnik, Ivan Cerar Kolčev, Marija Šanca r. Ograjenšek, Kranjska gora, Ivana Bogataj (Šemoncova mama), Breznica nad Žirni.

Enajsta obletnica blagoslovitve Slovenskega doma v Carapachayu

Obletnice blagoslovitve Slovenskih domov spadajo gotovo med naše najlepše praznike. Tedaj si nadene dom praznično obleko, na drogah plapolajo zastave, dvorane so okrašene z zelenjem. Ne zberejo se tedaj v domu samo rojaki iz okoliš, kateremu je namenjen, ampak pridejo tudi Slovenci iz drugih okolišev, da s svojo prisotnostjo počastijo dom vseh prijateljev in sosedov.

Tako se je zgodilo tudi v nedeljo, 2. maja v Carapachayu, kjer so slavili enajsto obletnico blagoslovitve svojega doma. Od blizu in daleč so prihiteli rojaki z namenom, da prisostvujejo temu lepemu slavlju.

Ob 11 so skavti dvignili na zastavi drog slovensko in argentinsko zastavo. Kmalu nato je v okusno opremljeni dvorani daroval sv. mašo delegat msgr. Anton Orehar, ki je v svojem govoru po evangeliju naglasil zlasti misel, da moramo trezno in modro gledati na vse spremembe, ki se dogajajo okoli nas. Kakor ni pametno, da bi vztrajali na starih oblikah življenja, tako je tudi nesposobno vreči se v drugo skrajnost in zametavati prav vse, kar je doslej veljalo. Isto velja tudi za Cerkev. Cerkev bi se lahko zaprla vase in se umaknila iz tega vrveža. Toda to ne bi bilo prav. Cerkev mora reševati probleme, ki se pojavljajo. Cerkev mora sodelovati pri reševanju socialnih problemov, mora razumeti — in z njo tudi mi — klic časa in sprejeti potrebne spremembe.

Takoj po sv. maši je bila v dvorani lepa kulturna prireditev, ki jo je začel

kulturni referent doma g. Saša Pirc, ki je naglasil, da praznuje danes dom svojo enajsto obletnico blagoslovitve doma, obenem pa proslavlja tudi slovenski narodni praznik — 3. maj. Vsi navzoči so nato zapeli slovensko himno „Naprej zastava Slave“ ter argentinsko državno himno.

Predsednik doma g. Alojzij Sedej je pozdravil delegata msgr. Oreharja, predsednika Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha ter zastopnike domov, organizacij in ustanov. Prisrčno se je zahvalil vsem, ki so se v preteklih enajstih letih trudili in mnogo žrtvovali, da stoji sedaj v Carapachayu primerno urejen dom, ki je središče narodnega, verskega in vzgojnega dela v tem okolišu.

Slavnostni govornik je bil ob tej priložnosti g. Božo Stariha. Poudaril je, da so naši slovenski domovi strazarji slovenstva; raztreseni so v krogu velikega Buenos Airesa, v sredi pa stoji Slovenska hiša. Na zunaj so nekateri večji, drugi manjši, a na znotraj so vsi polni toplote in slovenske prisrčnosti. Kaj nam pravzaprav pomeni vsak Slovenski dom v tujini? Prav gotovo mnogo več, kot so bili prosvetni domovi doma. V enem samem domu so navadno združeni: cerkev, šola, družabni prostori, sedež organizacij, itd. Zelo velika je njihova zasluga pri ohranitvi slovenske narodne zavesti. Lahko rečemo, da so domovi trdnjave slovenstva.

Nato je govornik opozoril na napačno, ki se ponavila ponekod, to je prevelika zaverovanost v svojo najbližjo

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Osebnosti

Poroča. V cerkvi Marije pomočnice v Don Bosco, Ramos Mejia, sta se poročila gđc. Kristina Durič in Jorge Pantotis. Za priči sta bila nevesti njen oče France Durič, ženinu pa njegova mati Mónica Pantotis. Poročne obrede z mašo je opravil g. Franc Urbanija.

Sestanek žena

Zveza slovenskih mater in žena je tudi v mesecu aprilu organizirala svoj tradicionalni sestanek. V četrtek, 29. aprila, nam je o važnih vzgojnih vprašanjih govorila ga. Anica Kraljeva. Zaradi bogastva vsebine objavljamo to predavanje pod zaglavjem „Žena in njen svet“.

GOSPOD JANKO ARNŠEK — OSEMDESETLETNIK



Če je bistvo mladosti razgibanost, aktivnost in bistrost duha, potem moramo reči, da je dne 20. aprila letos obhajal g. Janko Arnšek svoj mladeniški jubilej, čeprav je v

krstnem in rojstnem listu zapisano, da se je rodil v letu izida slavne delavske okrožnice Rerum novarum (1. 1891). Resnično, g. Arnšek je še vedno pravi mladenič. Aktivni v svojem krojaškem poklicu in v javnem delu. Potem, ko se po deset ur na dan trudi s šivanko, najde še vedno dovolj časa za obiske raznih družin — zlasti primorskih Slovencev, ki jih utrjuje v slovenski zavesti, raznaša časopise in revije, obiskuje slovenske prireditve in se živo zanima za vse slovenske probleme. Prav tako je še vedno razgiban, kot je bil v Hrastniku, kjer je opravljal krojaško obrt in bil obenem skupaj s svojo ženo središče verskega in narodnega dela.

Naš jubilar se danes z veseljem in ponosom spominja tistih težkih časov v Hrastniku, kjer se je moral boriti z nemčurji in socialisti. V občinskem svetu je bil sprva edini zagovornik pravic malega slovenskega človeka. Njegov dom je bil zbirališče slovenske mladine. Tam so se šolali kadri, ki so pozneje spremenili lice Hrastnika. Iz njegovega doma so prihajale pobude za ustanovitve raznih organizacij: verskih, strokovnih, mladinskih in političnih. Vidni spomenik pa si je postavil skupaj s svojo ženo z gradbo cerkve v Hrastniku. Ta spomenik bo še pozni rodovni dokaz, kaj je zmogel preprost, pa načelno zgrajen, versko globok in narodno zaveden slovenski mož, ki je izšel iz šole dr. J. E. Kreka.

Ob nemški okupaciji je moral g. Arnšek skupaj z družino zapustiti Hrastnik, kateremu je dal svoj pečat. Preselil se je v Ljubljano in v letu 1945 odšel v begunstvo. Sedaj živi v Don Torcuato pri Buenos Airesu, kjer si je postavil lep dom. Dobri Bog naj mu nakloni zdravja in moči, da bo mogel nadaljevati delo za slovensko skupnost.

Številnim gratulantom se pridružuje

tudi Svobodna Slovenija, katere ne samo zvesti bralec ampak tudi raznašalec je naš jubilar, in mu želi: „Še mnogo let!“

MAR DEL PLATA

Zlata poroka

V soboto, dne 17. aprila t. l. sta slavila 50-letnico svoje poroke zelo ugledna in spoštovana člana naše mar delplatске skupnosti g. Maksimilijan Furlan in njegova soproga ga. Josipina, rojena Ukmar. Za to priliko so se zbrali ob 18 v kapeli zavoda Divino Rostro, kjer imamo Slovenci iz Mar del Plata svojo redno mesečno službo božjo vsako prvo nedeljo v mesecu, okrog obeh zlatoporočencev njuna hčerka ga. Stanika, poročena Capurro, sinova gg. Branko in Vojko, zet g. Rodolfo, snahi ga. Elvira in ga. Elda ter vnuki Irena, Karito z Ano Marijo, Mario z Alicijo, Mabel, Sonja z Aleksandrom ter številni rojaki z namenom, da se skupno z njima zahvalijo Bogu, da jima je dal dočakati zlati jubilej njunega zakona, ki sta ga prouč 50 leti sklenila v štanjelu na Krasu.

Zahvalno sv. mašo je daroval naš tukajšnji duhovni vodja č. g. Boris Koman, ki je med svojo pridigo nagovoril zlatoporočence z lepo izbranimi besedami. Med sv. mašo je med skupnimi molitvami prepeval tukajšnji slovenski pevski zbor, čigar redna, zvesta in nad vse požrtvovalna člana sta tudi oba sinova slavljencev g. Branko kot tenor in g. Vojko kot basist. Pred darovanjem je zbor zapel Zafosnikovo Poročno pesem s prirejenimi besedilom za 50-letnico poroke.

Zvečer ob 21. se je v Mar del Plati zelo ugledna Furlanova družina zbrala skupno z najbližjimi prijatelji obeh jubilarov ter številnimi rojaki s č. g. Borisom Komanom na čelu v prostorni in lepo opremljeni sprejemnici g. Branka v pred kratkim dograjeni stavbi v pristaniškem predelu Mar del Plata, kjer imata oba brata vsak svoje stanovanje ter skupno mehanično delavnico ter zastopstvo različnih tujin strojnihi podjetji, da skupaj z zlatoporočencema proslavijo njun 50-letni jubilej skupnega zakonskega življenja.

Za uvod je še omenjen pevski zbor pod vodstvom g. Slavka Tršinarja zapel slavljencema na čast nekaj slovenskih pesmi, med njimi Vodopivčev „Naša Soča“, Hribarjevo „Hišica očetova“, Ocvirkovo „Tam na vrtni predi“, Premrlovo „Zdravico“, prvo kitico v slovensčini, „Žive naj vsi narodi“ pa v kasteljanščini.

Ob bogato založenih mizah ter ob prepevanju naših narodnih pesmi se je razvil prijetno družabno razpoloženje, ki ga je povečal še g. Vojko s prikazovanjem filmskih posnetkov, napravljenih lansko leto ob priliki, ko je s svojo soprogo in sestro obiskal domače kraje, katere je zapustil skupno z mamno, sestro in bratom pred 33 leti, da so se združili po 10-letni ločitvi s svojim možem oziroma očetom, ki je leta 1928 kot zaveden Slovenec zaradi fašističnega preganjanja Slovencev zapustil domači kraj Brancico.

V prijetnem prijateljskem razpoloženju so hitro minevale ure in že pozno v noč so se vsi gostje poslovili od obeh zlatoporočencev, katera so ob svojem prihodu obdarovali z lepimi šopki rož in drugimi darili.

SAN JUSTO

Neusmiljena „bela žena“ je zadnje čase obiskala našo sanhuško srenjo in s svojo ostro koso v enem dobrem tednu prerežala nit življenja dvema aglinima članoma slovenske okrajne skupnosti. In to v najlepši moški dobi, ko si človek po tolikih letih garanja ustvari ličen dom, zboljša življenjske pogoje, ko vidi svoje otroke, ki odrasčajo in se počasi pripravljajo na samostojno življenje. In to v dobi, ko otroci najbolj potrebujejo očetovega vodstva in njegovih modrih nasvetov. Toda znano je, da človek obrača „Bog pa obrne“. Ob premišljevanju teh dogodkov človeku edino, kar preostane, je neomajno zupanje v božjo Previdnost.

Prvi, ki nas je zapustil, je bil:

G. JANKO TERAŠ



rodil se je 23. febr. 1911 v Boštanju pri Slevnici, ljudsko šolo je obiskoval v svojem rojstnem kraju. Gnaša ga je želja po razširjenju svojega obzorja in je odšel v kmetijsko šolo

na Grmu. Vojne razmere mu niso dovolile končati zastavljenega cilja. Okupator v svoji krutosti tudi njegovi družini ni prizanesel in jih je preselil iz rojstnega kraja. Jankotu se je posrečilo uiti v Ljubljano, kjer je dobil zaposlitev v tamkajšnji gospodarski zadruzi.

Povojna vihra ga je zanesla v Avstrijo, kjer je v spitalskem taborišču preživel svoja begunska leta. Ker mu v tej dobi ni bilo dano nadaljevati v svojem poklicu, se je lotil avtomobilske mehanike in bil končno zaposlen pri Rdečem križu.

V Argentino je prišel v decembru leta 1948. Kot mnogi izmed nas je v začetku poskusil vse mogoče zaposlitve in tu in tam doživel tudi velika razočaranja, toda to ga ni strlo. Končno se je ustalil v podjetju Indumetal. S. A., kjer je do svoje boleznii z vso vestnostjo opravljal posle tehničnega direk-

Vsak teden ena

VEZENINA

Oton Župančič

Vsa razkosana,
v prah poteptana,
čudežna vezenina!

Naskrivaj jo pobereš,
jo s solzami operem,
skrbno jo zavijem,
si v nedra jo skrijem,
ob njej se grejem,
se jočem, smejem,
jo božam, se tešim,
da v bodočnost jo rešim:

o moja domovina!

PRIREDITVE

Preteklo soboto, 1. maja, je bil v Berazategui 2. mladinski dan tamošnjih fantov in deklet, združen z otvoritvijo mladinskih športnih dni. Isti dan je bil tudi študijski dan naših akademikov v Adroguetu. Poročilo obeh prireditev bomo, zaradi pomanjkanja prostora, objavili v prihodnji številki. Prav tako bomo prihodnji objavili obširno poročilo o otvoritveni proslavi Ukrajinske univerze s slovenskim oddelkom.

Zaradi obilice materiala, ki se je nabralo na uredniški mizi, bo prihodnja številka izšla v povečani obliki in nanjo bralce že danes opozarjamo.

torja. Njegova sposobnost in marljivost ga je pripeljala do tako visokega položaja. V svojem delu ni poznal ne ure ne ovir, delo je moral biti izvršeno do obljudenega roka. Do svojih pod in nadrejenih je vedno znal obdržati pravo razmerje in ravno zaradi tega je bil pri vseh klub svojih strogosti vedno priljubljen.

Bil je tudi agilen član slovenske skupnosti in je rad zahajal v Naš dom, katerega član je bil od začetka. Nikdar ni odrekel pomoči in vedno je podpiral vse podvige Našega doma.

Pred nekaj meseci ga je zgrabila zavratna bolezen in ga končno 16. aprila t. l. za vedno položila k zasluženemu ali preranemu počitku. V nedeljo, 13. aprila, so po slovenski sv. maši pripeljali njegovo truplo pred župno cerkev v San Justu, kjer je slovenski dušni pastir č. g. dr. Starc zmolil ob navzočnosti skoraj vse slovenske skupnosti iz San Justa molitve za umrle. Dolga karavana avtomobilov se je nato pomikala proti pokopališču Villegas, kjer počivajo njegovi zemeljski ostanki.

Rajni zapušča ženo Albino roj. Skubic, hčerke Ano Marijo in Alenko ter sina Jankota.

Kmalu nato nas je presenetila druga žalostna novica, da nas je zapustil:

G. JOŽE GROZNIK



Luč sveta je zagledal v prelepi Dolenji vasi blizu št. Vi- da pri Stični dne 13. jun. 1922. Ljudsko šolo je dokončal v domačem kraju. Tudi on je odšel na kmetijsko

šolo na Grmu, ker se je hotel zelo resno pripraviti na prevzem bogatega posestva. Tudi njemu so vojni vrtinci prekržili načrte in ga zanesli na tujo zemljo. Svoja begunska leta je preživel v italijanskih taboriščih in se končno leta 1948 naselil v Argentini. Kot mnogi v tej dobi v Argentino došli Slovenci je tudi on našel prvo zaposlitev pri gradnji sedanjega mesta Gral Belgrano pri mednarodnem letališču na Elzeizi. Izbral je čas in se pošteno izučil za zidarskega mojstra. Toda njegova žilica po čimvečjem razmahu ni mirovala, dokler ni ustanovil svojega lastnega gradbenega podjetja. Njegovo sposobnost in doslednost sta kmalu izsledila in tukajšnjem gradbenem ambientu zelo znana arhitekta Castalbajac in Gonzalez in mu do zadnjega vedno izročala v gradnjo velike stanovanjske objekte. Kako je bil pokojni Jože v svojem poklicu sposoben in vreden, dokazuje izjava enega izmed omenjenih arhitektov, da „...Jože Groznik je samo eden...“

Bil je tudi dober družinski oče. Vsak prosti čas, katerega je bilo malo, je izbral, da je popeljal svojo družino v naravo, se z njo razveselil ter si nabral novih energij za poklicno delo.

Kljub svoji zaposlenosti je še vedno našel čas za lokalno slovensko ustanovo Naš dom. Pri gradnji je vedno agilno sodeloval ter bil stalni član gradbenega odbora. Kako pri srcu mu je bila ta ustanova, dokazuje dejstvo, da se je še v zadnjih urah svojega življenja zanimal za podrobnosti življenja Našega doma, posebej pa še za zadnje gradbene novice in njem.

Kako upoštevan je bil rajni Jože med nami, pa najbolj dokazuje njegova zadnja pot na pokopališču Villegas dne 26. aprila t. l., ko se je kljub delovnemu dnevu udeležila skoraj vsa slovenska skupnost iz San Justa.

Iz njegovega doma smo spremili krsto s truplom v bližnjo cerkev, kjer je msgr. A. Orehar daroval sv. mašo in v lepih besedah prikazal pokojnikovo duhovno bogato življenjsko pot. Sv. maše so se udeležili tudi sorodci in sosolke njegovih sinov in hčera. Po sv.

(Nad. na 4. str.)

Slovenci v Argentini

(Nad. s 3. str.)

maši pa se je dolga kolona napotila mimo Našega doma proti pokopališču, pred domom sta gđ. Zalka Trpin in Marijan Medvešek v imenu mladine položila na njegovo krsto slovenski šopek.

Ob odprtem grobu se je po opravljenih molitvah najprej poslovil od njega predsednik Našega doma g. Peter Čarman, ki je poleg zahvale poudaril, „da je bilo njegovo življenje ena sama molitev. In ni lepše molitve, kot vestno spolnjevanje verskih, stanovskih in poklicnih dolžnosti, in ravno v tej molitvi nam je lahko pokojni Jože lep zgled.“

Sledile so poslovilne besede v imenu njegovih uslužbencev, iz katerih je bilo razvidno, da je bil Jože do vseh zelo pravičen in dober. V imenu stanovskih prijateljev iz vojnih let se je od njega poslovil g. Peter Klobovs. Kočno je izrekel poslovilne besede v imenu njegovih sofaranov g. Jože Grabnar st. Predno pa se je začela pogrezati zemlja na njegovo krsto, mu je sestra Reza izročila zadnji velikonočni blagoslov (butarco) iz domovine.

Mislil, da ni bilo med navzočimi korenjaka, ki se mu ne bi ob pogledu na njegove številne in mladoletne otroke utrnila solza.

Pokojni Jože zapušča v Argentini: ženo Marijo, sinova Joškota in Karla,

Za dobro voljo

Pravljica

Nekoč je bil direktor. Če ni umrl, je še danes direktor.

Koga iščejo

„Bral sem, da v vašem podjetju iščete blagajnika.“

„Da, iščemo dva blagajnika.“

„Kako pa to, da dva?“

„Bivšega in bodočega.“

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

1. kulturni večer
XVIII. sezona

Problematika naše politične emigracije v luči cerkvenega nauka

Predava in vodi
dr. Mirko Gogala

v obliki razgovora okrog okrogle mize, kjer bodo sodelovali:

ga. Marijana Batagelj, dr. Vinko Brumen, Jože Dobovšek ml., Pavle Fajdiga, Avgust Horvat, dr. Jože Krivec, Miha Stariha, Jože Škerbec, prof. Pavle Verbic in gđ. Marija Zorc.

Sobota 15. maja 1971 ob osmih v gornji dvorani Slovenske hiše

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed
Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855

Aleksander Solženicin:

En dan Ivana Denisoviča

Ob toplem vremenu bi lahko na vsako klop sedlo po pet jetnikov, a sedaj, ko je zima, se na klop lahko razmestijo le štirje in še ti komaj lahko gibljejo.

Šuhov se je hitro lotil svoje zakonite porcije, ker je računal, da bo vsaj ena od obeh prizvičenih njegova. Izza škornja je vzel žlico „Ust-Ižma 1944“, se odkril, dal kučmo pod levo pazduho in z žlico zabrodil v kašo.

V tem hipu je nujno potrebno, da se ves osredotoči le v jedi, da trga tanki sloj kaše od dna, jo previdno in lahko ponese v usta in jo krepko z jezikom premelje. A danes je vseeno moral hiteti, da kašo brž pospravi, da bi Pavlo videl in mu ponudil drugo kašo. V napotju mu je bil Fetjukov, ki je prišel z Estoncem in videl, kako je prizvičal dve porciji. Sedaj je jedel stoje nasproti Pavlu, in škilil na štiri se ne razporejene skleda. Pavla je hotel opozoriti, da tudi njemu pripada porcija, ali vsaj polovica.

A na Pavlovem licu ni bilo znaka, da bi sploh vedel kdo stoji okoli njega. Mladi in temnopolti pomočnik brigada

hčerke Marijo, Ano, Rezko in Lučko ter sestro Ano vdovo Belič in Rezko poročeno Rovana.

V domovini pa brate: Lojzeta, Karla, Ludvika in Stankota ter sestri Mici in Vero.

Obema prizadetima družinama zrekla slovenska skupnost iz San Justa iskreno sožalje. Prav tako tudi Svobodna Slovenija.

Občni zbor Pevskega društva Gallus

Dne 27. aprila se je sestavil nov odbor pevskega društva Gallus v Buenos Airesu. Predsednik: Silvo Lipušek, podpredsednik: Kristina Breznikar, tajnik Joža Vombergar, blagajnik: Franco Malovrh, arhivar: Miha Gaser, gospodar: Ivan Starič, odborniki: Tine Selan in Lenčka Malovrh, dirigent: dr. Julij Savelli, pomočnica dirigenta: Anka Savelli-Gaser. Predsednik se je nato zahvalil Tinetu Selanu, došedanjemu dirigentu, za njegovo pomoč, da je pevski zbor Gallus prišel iz krize in ga tako rešil, dirigentu dr. Savelliju pa je obljubil vso disciplino.

ZVEZA SLOV. ŽENA IN MATER

Zveza slovenskih žena in mater ima vsako leto zadnjo nedeljo v maju svoj dan. Ob tej priložnosti se zberejo družine na prijateljsko popoldne, da se medsebojno zblizajo in seznanijo z nameni in delom zveze. Ker je eden od nujnih namenov zveze socialna pomoč rojakom v potrebi, je naloga odbora, da oskrbi materialna sredstva. Zato je letos izdal umetniške odtise lesoreza, ki ga je izdelal in daroval slovenski umetnik Andrej Makek. Odtisi so že naprodaj in bo ves izkupiček namenjen socialnemu skladu Zveze slov. mater in žena.

Odbor toplo priporoča vsem rojakom, da podpro dobrodelno prizadevanje Zveze slovenskih mater in žena in odkupijo umetnino za ceno desetih novih pesov.

Poravnajte zaostalo naročnino Svobodne Slovenije

Podjetniki, delavci, uradniki, upokojenci, moški in ženske, otroci, stari, mladi, suhi, debeli, vsi so zastopani med 1.200 člani naše zadruge. Če slučajno vi še niste pristopili v naš krog, storite to čimprej, v vašo korist. To vam svetuje

Kreditna zadruga S. L. O. G. A.

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bm. Mitre 97

Tel. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtek in sobotah od 16—20.
Varna in dobro obrestovana naložba za vaš denar. Posojila, menjava čekov in menic, pod zelo ugodnimi pogoji.

Marija Rode

V 88. letu še vedno čvrsta je 27. aprila postala žrtev prometne nesreče, potem ko je vsak dan hodila čez glavno cesto k sv. maši v kapelo sester častilk sv. Rešnjega Telesa v Ituzaingó.

Vsem, ki so nam bili ob teh težkih urah ob strani, naj bo Bog večni plačnik. Zlasti se moramo zahvaliti za vodstvo pogreba in opravljeno sv. mašo g. delegatu msgr. A. Oreharju in drugi duhovščini, ki so molili ob krsti in asistenci pri pogrebu.

V imenu nečakov z družinami

Tone Rode

Ituzaingó, 30. aprila 1971.

OBVESTILA

NEDELJA, 9. maja 1971:

Vseslovensko romanje v Luján

SOBOTA, 15. maja 1971:

Okrogla miza Slov. kult. akcije: Problematika naše politične emigracije.

ČETRTEK, 20. maja 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18.30 sestanek Lige žena Mat.

NEDELJA, 23. maja:

V Slovenskem domu v San Martinu celodnevni mladinski dan.

TOREK, 25. maja 1971:

V Slovenski hiši bo dopoldne pripravila Družabna pravda zborovanje v počastitev osemdesetletnice okrožnice Rerum novarum in občni zbor.

ČETRTEK, 27. maja 1971:

Občni zbor Zveze slov. mater in žena ob 16.30 v Slovenski hiši. Vse gospe iskreno vabljenje!

NEDELJA, 30. maja 1971:

Dan Zveze slovenskih mater in žena. Ob 16.30 sv. maša v Slovenski hiši, nato čajanka za dobrodelni sklad Zveze. Pri-srčno vabljenje vse gospe z družinami. Starše dijakov Slov. srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka vljudno vabimo na informativni sestanek, ki bo dne 22. maja ob 17.30 v Slov. hiši.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Ponovno opozarjamo vse, ki bi želeli poslušati zaželeno pesem v slovenski uri, da to sporočijo v pisarno ZS.

Za godove, rojstne dneve in druge življenjske jubileje morete od meseca maja čestitati v slovenski radijski uri.

SFZ

Ramos Mejía

SDO

vabita na

ŠPORTNI DAN

16. maja

Spored:

Ob 9: Sveta maša,

Ob 10: začetek tekmovanja v odbojki

1. igra: 10.30 do 11.—: Ramos Mejía — Adrogué (fantje)

2. „ 11.— „ 11.30: Ramos Mejía — Carapachay (dekleta)

3. „ 11.30 „ 12.—: Morón — San Justo (fantje)

4. „ 12.— „ 12.30: San Justo — San Martin (dekleta)

5. „ 12.30 „ 13.—: Lanús — San Martin (fantje)

13.— „ 14.—: skupno kosilo

6. „ 14.— „ 14.30: Morón — zmagovalac 2. igre (dekleta)

7. „ 14.30 „ 15: zmagovalac 1. igre — zmag. 3. igre (fantje)

8. „ 15.— „ 15.30: zmag. 4. igre — zmag. 6. igre (dekleta)

9. „ 15.30 „ 16.—: zmag. 5. igre — zmag. 7. igre (fantje)

18. PROSTA ZABAVA in razdelitev POKALOV

Sodeluje orkester PLANIKA

Pravični živi iz vere!

Po težkem in vdanem trpljenju je dne 25. aprila 1971 Bog poklical k sebi po zaslužen plačilo v 48. letu starosti našega dobrega moža in očeta, brata, zeta, strica, bratranca in svaka

Jožeta Groznik

gradbenega podjetnika

Pokopali smo ga 26. aprila 1971 na pokopališču v Villegas, kjer čaka vstajenja.

Vsem, ki ste nas tolažili v teh dneh preizkušnje, Bog plačaj, rajnega pa priporočamo v molitvi!

Žalujoci:

Žena: Marija roj. Zupanc;

otroci: Marija, Anica, Rezika, Jožko, Karel in Lučka;

sestri: Rezi por. Rovana z družino,

Ančka por. Belič z družino

ter bratje in sestre v domovini

v imenu ostalega sorodstva

San Justo, Dolenja vas, 26. aprila 1971.

Sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je po težki bolezni zapustil dne 25. aprila t. l. naš zvesti član

Jože Groznik

gradbeni podjetnik

Priporočamo ga v blag spomin!

Odbor Našega doma

njale so oblastnega in glasnega mornarja poveljnika v počasnega in preudarnega jetnika, ki lahko samo s počasnostjo premagal odmerjenih mu petindvajset let ječe.

...Kričali so vanj in ga suvali, da bi se umaknil in prepustil prostor.

Pavlo je dejal:

— Kapitan! Slišite, kapitan?

Bujnovski, kot da se je prebudil, se je zganil in ozrl naokrog.

Pavlo mu je porinil porcijo, ne da bi vprašal, če želi.

Bujnovskemu so se dvignile obrvi, oči so zastrmele kot v čudež.

— Vzemite, vzemite, — ga je miril Pavlo in odšel, noseč s seboj zadnjo porcijo za brigadirja.

...Z občutkom krivde se je nasmehnul kapitan, da so se mu razmaknile razpokane ustnice. On, ki je vodil ladje okrog Evrope in po veliki severni poti. Ves srečen se je nagnil nad majhnim krogom redke, nezabljene kaše, nad ovsmom in vodo...

Fetjukov je hudobno pogledal na šuhova in kapitana in odšel.

Šuhov je odobraval, da je dobil kašo kapitan. Ščasoma se bo kapitan naučil živeti. Danes še ne zna.

Šuhovu je sedaj ostalo upanje, da mu bo Cezar prepustil svoj obrok kaše.

A ni verjetno, saj že dva tedna ni prejel paketa.

Ko je šuhov pojedel drugo kašo, otzrl dno in kraje skleda s skorjico in nazadnje pojedel še skorjo, je vzel Cezarjevo ohlajeno kašo in odšel.

— V pisarno nesem, — je pri vratih prostovoljca, ki ga ni hotel pustiti s skledo ven.

Pisarna je bila v leseni hišici, sestavljena iz brun, blizu čuvajnice. Iz dimnika se je kadilo kakor zjutraj. Peč je kuril poseben postrežnik, ki je bil tudi za kurirja in so ga zato plačevali. V pisarni niso štedili ne z drvmi ne s trskami.

Skozi škripajoča vrata je šuhov vdrl v pisarno in hitro zaprl vrata za seboj (bal se je, da bi kdo zakričal: „Ti, tebeban, zapri duri!“)

Bilo mu je, kot da bi stopil v kopel, ne v pisarno. Sonce, ki je kukalo skozi odtajana okna, ni sijalo hudobno, kot zunaj na delovišču, temveč veselo. V njegovem siju se je s Cezarjeve pipe kadil gost dim. Železna peč je kar žarela, tako so jo razkačili ti bogovi. Celo dimna cev se je razbelila.

Če sedeš v takšni toploti le za hip, takoj zaspiš.

(Dalje prihodnjič)